

C. I - "Testamentul raselor" (Ciucaș; foto: C.N. Turcu)

C. IV - Autorul scrutând zărilor (Bucegi, 1967)

Concept grafic: V.-I. Musceleanu și Paul Winkler

DTP: Paul Winkler

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

TURCU, CĂLIN NICOLAE

Sculpturile megalitice din România / Călin N. Turcu ;

ed. îngrij. de Vlad-Ionuț Musceleanu. - București : Editura C.I.D.,
2020

Conține bibliografie

ISBN 978-606-94822-2-3

I. Musceleanu Vlad-Ionuț (ed.)

73

Copyright 2020 © All rights reserved

Editura C.I.D și Asociația pentru Dezvoltare Durabilă
"Zorile"

Volum apărut cu sprijinul

Asociației pentru Dezvoltare Durabilă "Zorile"

și **News Buzău** (partener media)

Printed in Romania

Călin N. Turcu

Sculpturile megalitice din România

București 2020

Cuprins

Cuvânt înainte	5
Notă asupra ediției	9
Efemeride megalitice	11
Fototeca megalitică	43
Trimiteri bibliografice	246
Referențierea fotografiilor	248

Cuvânt înainte

Simion Săveanu a fost printre primii (poate chiar primul?) care a prins între copertile unei cărți ecourile unui fenomen cultural care se extindea în România anilor '70 - megalitismul:

"Cercurile entuziaștilor. În ultimii ani, masivele noastre montane sunt explorate din ce în ce mai asiduu de entuziaști pasionați întru identificarea întruchipărilor omenеști. Ingineri, profesori și turiști asaltează catenele Carpaților, înarmați cu aparate de fotografiat. Au luat naștere colective de cercetare în diferite localități din țară, s-au organizat expoziții, s-au realizat albume fotografice. Pe câțiva dintre exponenții acestor cercuri i-am cunoscut personal".

Printre ei:

"Pe profesorul Călin Turcu din Vălenii de Munte l-am cunoscut cu prilejul unei deplasări. Începând cu anul 1975, el a purces la studierea monumentelor de aoest gen aflate în zona de curbură a Carpaților. Colindă crestele și văile sălbatice căutând anumite unghiuri de fotografiere a «statuilor» întâlnite în cale. În ultimii doi ani a făcut peste 1 500 de transpuneri pe peliculă. Numai în masivul Ciucaș a identificat peste 50 de stânci cu aspect antropomorf sau zoomorf".*

Așadar, ufologul Călin N. Turcu s-a ocupat și de monumente megalitice. Ba chiar a fost un exponent de seamă al teoriilor megalitice din țara noastră. Cele două pasiuni se completeau reciproc, având numeroase puncte comune:

"Aici", notează Turcu, "trebuie să-mi precizez po-

*Simion Săveanu - Aventuri prin tunelul timpului, Ed. Sport-Turism, București, 1977, pg. 17-18.

lăre din epocă.

Acolo unde s-a putut, am menționat cronologia ilustrațiilor ("*Referențierea fotografiilor*"), urmând indicațiile din "Cartotecă".

Cu toate lacunele inerente unei cărți postume (alcătuită în lipsa autorului), considerăm că am reușit să surprindem dimensiunea, volumul și traiectoria preocupărilor lui Călin N. Turcu în ceea ce privește "sculpturile megalitice".

Editura C.I.D.

EFEMERIDE MEGALITICE*

Stânca Balaaurului

Atât despre formele bizare ale unor stânci din Carpații noștri, cât și despre legendele care le însoțesc, s-a mai vorbit și s-a mai scris. Ciudate formațiuni de piatră antropomorfe sau zoomorfe răspândite pretutindeni în munți, stau parcă de strajă amintirii unor civilizații străvechi ce au dăinuit cândva pe aceste pământuri. Sunt tot atâtea mărturii ce vin să sprijine teoriile moderne ale unei științe tinere și insolite ce-și caută afirmarea - paleoastronautica. În partea de nord-est a județului Prahova, prin împrejurimile comunei Posești, există o stâncă retrasă străjuind cu cei aproape 30 de metri înălțime ai săi, pădurea și firul de apă care-i curge la picioare. Cei de prin partea locului îi spun "Stânca Balaaurului" și puțini îi mai cunosc legenda. Unul dintre ei, pădururul Ștefan Șelaru, ne povestește că odată, demult, (câte veacuri se vor fi scurs de atunci?), un vânător iscusit, ce-și avea coliba pe acele meleaguri, s-a hotărât să-l răpună pe balaurul cel aducător de nenorocire, ce zbura pe deasupra văii din când în când... Privită din anumite unghiuri, stânca pare a fi un cap de om cu nas ascuțit, cu ochii ațintiți spre cer și cu gura deschisă. Această gură este de fapt intrarea destul de îngustă într-o mică peșteră. Acolo - spune legenda - s-a ascuns balaurul de frica vânătorului. Ce legătură ar putea fi între balaurul din legenda aproape dată uitării și acest cap de om dăltuit în piatră? Nu știm. Povestea nu ne spune mai mult. Dar stânca rămâne mai departe acolo, sfidând cu măreția și tăcerea ei pe

*Autorul este Călin N. Turcu. Excepțiile sunt evidențiate.

atât de rari drumetri ce se abat prin partea locului.

[Cocostârcul]

Profesorul Călin Turcu, din Vălenii de Munte, are mai multe pasiuni: filatelia, numismatica, exobiologia, arta populară, iar cea mai recentă este paleoastronautica. Cercetând, în ultima vreme, diferite zone montane, el a descoperit adevărate chipuri de piatră cu aspect antropro sau zoomorf. Stâncile Ciucașului i-au relevat de pildă, peste 50 de chipuri. În unele cazuri a fost nevoit să escaladeze, în coardă, pereții abrupti ai masivului. A colindat și satele Văii Teleajănelui, unde a descoperit aproape 200 de bolovani cu forme ciudate. Iată unul, pe care l-a numit "**Cocostârcul**", găsit într-o curte din satul Homorâciu (Prahova).

Sfinxul de la stâncile lui Solomon

Se afirmă pe bună dreptate, că în Carpații pe care îi îndrăgim atât de mult și pe care îi străbatem adeseori, se află nenumărate stânci care au primit în popor numele de "sfincși": Sfinxul Bucegilor, cel mai cunoscut; Sfinxul din Bratocea, masivul Ciucaș; Sfinxul Banatului, de lângă Băile Herculane; Sfinxul de la Stănilăești, de lângă muntele Cozia...

Încercăm să vă prezentăm de astă dată o stâncă mai puțin cunoscută, pe care am botezat-o provizoriu "**Sfinxul stâncilor lui Solomon**". Se află la doi pași de orașul de la poalele Tâmpiei, pe vechiul drum ce mergea spre Poiana Brașov. Spre deosebire de alte monumente de acest fel, acesta are avantajul că din orice unghi ar fi

privit, nu își schimbă înfățișarea. De exemplu, fotografia nr. 1 prezintă obrazul stâng al capului, iar fotografia nr. 2 obrazul drept ar aceleași stânci... Firește, totul nu poate fi decât întâmplare, dar trebuie să recunoaștem că de astă dată, întâmplarea încearcă să ne joace un renghii!

Iată așadar, o nouă dovadă a unor presupuse sculpturi megalitice în munții noștri. Să fi avut oare dreptate istoricul Nicolae Densușianu când afirma, la începutul acestui secol, că teritoriul actual al României a fost locuit în vechime de o civilizație extrem de evoluată, pe care o numea pelasgă și care a lăsat în urmă-i nenumărate dovezi ale existenței ei? Foarte posibil, din moment ce nenumărate dovezi palpabile vin să se adauge zi de zi la susținerea acestor idei insolite.

Natura constructor! Chipuri de piatră în Ciucaș

Petre Mihai Băcanu

Profesorul Călin Turcu din Vălenii de Munte are mai multe pasiuni: filatelia, numismatica, arta populară, exobiologia. Cea mai recentă este paleoastronautica. Cercetând, în ultima vreme, diferite zone montane, a descoperit adevărate chipuri de piatră cu aspect antropro sau zoomorf. Stâncile Ciucașului i-au relevat, de pildă, peste 50 de chipuri. În unele cazuri a fost nevoit să escaladeze, în coardă, pereții abrupti ai munților Ciucaș. A colindat și satele Văii Teleajănelui unde a descoperit aproape 200 de bolovani cu forme ciudate.

Aflat în ramura exterioară a Carpaților de Curbură, cuprinsă între Valea Oituzului și Valea Prahovei, Ciucașul este singurul masiv care, prin complexitatea peisajului său geografic, cu forme de relief și priveliști

de o deosebită frumusețe, întrerupe monotonia împrejurimilor. Aici predomină conglomeratele calcaroase, calcarele, gresiile și rocile argiloase, așezate pe un fundament de șisturi cristaline. Tocmai datorită acestor structuri complexe și variate, Ciucașul are un relief divers și interesant, cu numeroase formațiuni carstice, țancuri și stâncării care fac încântarea celor ce se abat pe aceste înălțimi.

Fiind arid, aproape lipsit de izvoare, cu puține poteci turistice, cu numai trei cabane (dintre care doar una așezată pe înălțimi), acest masiv interesant nu este accesibil decât poate numai celor mai destoinici într-ale turismului montan. Astfel, nenumăratele culmi și creste ce se desprind din culmea principală a masivului spre sud, dar mai ales spre nord, rămân cunoscute parțial doar ciobanilor sau foarte rarilor turiști ce le străbat când și când.

Profesorul Turcu a cercetat și catalogat aici, numai în vara acestui an, peste 50 de chipuri de piatră. Prezentăm câteva dintre aceste monumente în premieră absolută, ele nefiind încă până acum cunoscute sau considerate ca atare.

Cei care au studiat sau cercetat aceste monumente și, în general, cei care au știință de existența lor, s-au împărțit în două tabere: unii susțin că este vorba de acțiunea agenților naturali asupra rocilor. Iar ceilalți sunt de părere că este vorba de vestigiile unei civilizații de mult apuse, foarte evoluată ca dezvoltare, care ar fi existat pe Terra cu multe milenii înaintea noastră.

Indiferent de verdictul pe care-l va da această cercetare în viitor, un lucru rămâne sigur: monumentele megalitice există continuând să ne sfideze prin tăcerea lor rece și enigmatică.

"Baba-Cloanța". Apariție coborâtă parcă din basmele copilăriei, această stâncă are într-adevăr aspectul personajului al cărui nume îl poartă.

"Paznicul de seară". Aflat pe unul din abrupturile sudice ale Tigăilor Mari, destul de aproape de drumul turistic ce urcă de la Cabana Ciucaș spre Vârful Ciucaș (1959 m.), monumentul a primit acest nume deoarece privirea sa se îndreaptă exact spre asfințit.

"Faunul". Piesa, privită dinspre dreapta, se află la capătul uneia dintre culmile ce coboară spre sud-est din Muntele Bratocea. Interesant este că, privită din partea opusă, această piatră, cu un diametru de circa 6 m., înfiptă în munte, are un aspect aproape asemănător cu acela pe pe care-l admirăm în fotografie.

"Țurțurel". Pentru fotografierea lui "Țurțurel" - cum a numit profesorul Turcu stînca aceasta de formă ciudată - a fost nevoie de o escaladă periculoasă pe un perete abrupt din vecinătate. "Țurțurel" păstrează nealterată pe... cap o "poieniță" de flori de colț, la care nu pot ajunge decât cei deprinși cu ascensiunile.

"Ciobănașul". Aflată în partea de sud a Culmii Gropșoarelor - Zăganul, chiar sub vârful Zăganul (1785 m.), această frumoasă stâncă are într-adevăr aspectul unui ciobănaș care s-a oprit pentru a răsufla o clipă, rezemat cu spatele de panta muntelui. Privește gânditor spre sud-est, pe deasupra culmilor și văilor ce i se întind la picioare. Este prima stâncă ce-l întâmpină pe drumețul ce urcă dinspre stațiunea Cheia pe lângă Mănăstire, spre culme.

Mesaje tainice din trecut, transmise prin Chipuri de piatră din Ciucaș

Motto: "Singur Spiritul, dacă suflă peste humă, singur el este în stare să creeze Omul". (Antoine de Saint-Exupery, "Pământ al oamenilor»)

În legendele și tradițiile multor popoare există credința în influența binefăcătoare a "zeilor veniți din cer", precum și "mitul întoarcerii" acestora printre oameni. Dar în ce măsură ne putem bizui pe vechile legende? Cât este fabulație, care este adevărul și, mai ales, unde se află limitele dintre ele? Este greu de spus...

Există însă și excepții de la regulă. Dacă ar fi să amintim numai despre Troia, am numi doar un exemplu mai semnificativ. Să nu uităm că Schliemann, care nu era nici măcar arheolog de profesie, descoperă vechea cetate, readucând la lumina zilei și în conștiința oamenilor realitatea de facto a unei simple legende.

Poporul român are un număr imens de tradiții și obiceiuri, de legende și basme despre trecutul său îndepărtat. Nu există colțișor al acestei încântătoare țări, care să nu fie legat - într-un fel sau altul - de frumoasa sa istorie. Puține zone sunt pe pământ în care natura, istoria și oamenii să-și îndeplinească destinele într-un mod atât de fericit.

Cercetările arheologice ale ultimilor ani au dat la iveală noi și noi mărturii ale continuității locuitorilor din perimetrul carpato-dunărean, în perioade ale istoriei ce coboară din ce în ce mai adânc în negura vremurilor. Este greu de stabilit încă, ce perioadă de timp se va fi scurs de când primele seminții s-au stabilit pe aceste pământuri. Dar acele mii sau zeci de mii de ani care se află probabil înapoia noastră, și-au lăsat amprenta adânc asupra a

ceea ce, mai târziu, avea să se numească Poporul Român.

"Aici, la Dunărea de Jos și în special în țărilor Daciei - faptul este cert - s-a format și încheiat centrul cel mai puternic al populației neolitice în Europa; centrul unei rase noi de oameni, de o statură înaltă și viguroasă, cu o veche organizație patriarhală... Ei deteră o nouă direcțiune pentru destinele omenirii" (1). La origine cosmică, civilizația carpatină cuprinde cel mai vechi și valoros tezaur material și spiritual, creat de om în procesul muncii pe planeta noastră de-a lungul existenței ei" (2).

Indiferent de numele care a fost dat de către cercetători acestor vechi populații (cei mai mulți amintesc de Traci, deși N. Densușianu vorbește despre Pelasgi, iar T. Martinovici despre Civilizația Carpatină), oamenii de știință care au studiat în ultimile decenii vestigiile din ce în ce mai numeroase ale acestora, sunt de acord cu faptul că istoria lor se înfinge adânc în trecut.

Civilizația tracă este încă una din marile necunoscute, fără doar și poate fiindcă despre ea avem foarte puține cunoștințe palpabile.

Inițial s-a crezut că Tracii au fost un popor barbar, care a "măturat" cu invaziile sale - mai mult sau mai puțin pașnice - spațiul geografic din jurul munților Carpați. Iată însă că suntem nevoiți să ne revizuim această părere, tocmai datorită acelor dovezi care le atestă prezența pe un plan superior de creativitate și spiritualitate. Observăm astfel că vechea civilizația a Tracilor a avut un înalt nivel de dezvoltare materială și mai ales spirituală, care a influențat în mod pozitiv făgașul economic, politic, social și religios pe care aveau să se dezvolte Dacii, urmașii lor. Iar noi, cei de astăzi, suntem urmașii Dacilor!

Este cât se poate de posibil ca în viața socială și religioasă a Tracilor, ceea ce noi numim astăzi "Monumente megalitice", ele să fi jucat un rol de prim rang.

Se crede despre imensele chipuri antropomorfice sau zoomorfe săpate în piatra dură a munților, că ar fi avut o importanță deosebită în istoria vechilor popoare. Unii cercetători consideră că acestea ar transmite viitorimii un anumit mesaj, menit a fi descifrat de către om numai atunci când el ar fi atins un nivel superior de dezvoltare. Alții socot că este vorba despre vechi lăcașuri de cult și înțelepciune, de "temple solare", al căror sens și destinație inițială ne scapă încă.

Dar indiferent de teoriile, ipotezele sau speculațiile care se emit în această direcție, un lucru este cert: monumentele megalitice există, nu numai pe întreaga suprafață a globului terestru, ci chiar aici, pe vechile tărâmurile de legendă ale Tracilor și Dacilor. Fiindcă într-adevăr, Carpații României abundă în ciudate chipuri sculptate în piatră. Este oare vorba despre "o pasiune, adusă probabil din Asia, de a sculpta în stânca vie statuile enorme ale divinităților?" (1). Ori aceste "Sculpturi sunt martorii unei civilizații înfloritoare care a devenit comună pentru întreg globul, cu mai multe milioane de ani în urmă?" (2). Nu știm sigur!

"Dacii au umanizat și ei munții Carpați cu centre ale vieții de stat, dar în nici unul n-au ridicat opere în stilul Omului cu boruri largi, sub al căror adăpost cercetează înălțimile, sau ale Sfinxului din Bucegi, sau ale Înțeleptului, Băiatului și Fetei [Fetei - sic!] din masivul Cozia, sau a Străjerilor de la intrarea în grotă clădită din blocuri colosale de piatră de la Serbota, din Făgăraș. Roma, care a cucerit Dacia, i-a reprezentat pe oameni

în numeroase opere sculpturale cum n-a mai făcut-o cu nici un rival al ei, dar nici ea nu ne-a lăsat nimic în genul acesta. Operele nu aparțin epocii daco-romane. Cu atât mai puțin am putea să le atribuim vreuniei dintre civilizațiile cunoscute după epoca daco-romană" (2). Se impune deci concluzia că este vorba de vestigii anterioare acestei epoci. Să fi fost oare Tracii realizatorii acestora?

Să încercăm însă să trecem din domeniul incert al ipotezelor, în acela al palpabilului.

S-au descoperit până acum în zona carpatică și subcarpatică un număr foarte mare de monumente megalitice. Studiul și catalogarea lor este însă incompletă, tocmai pentru că cei care fac cercetări în acest domeniu sunt încă foarte puțini, metodele lor de lucru, ca și concluziile la care ajung, neîncadrându-se întotdeauna în tiparele prestabilite și rigide ale științelor contemporane.

În materialul de față, ne vom referi la o zonă montană relativ mică - zona masivului Ciucaș - aflată în așa-numita "Curbură a Carpaților". După cum se știe, este o zonă foarte puțin cunoscută și studiată, care oferă cercetătorilor din multe domenii un material de lucru divers, interesant și inedit.

Ca așezare, Ciucașul se află în ramura exterioară a Carpaților de Curbură, cuprinsă între Valea Oituzului și Valea Prahovei. Este singurul masiv care, prin complexitatea peisajului său geografic, cu forme de relief și priveliști de o deosebită frumusețe, întrerupe monotonia împrejurimilor.

Fiind arid, aproape lipsit de izvoare, cu puține poteci turistice, cu numai trei cabane (dintre care doar una așezată pe înălțimi), acest masiv interesant nu este